

RIGSBIBLIOTEKAREN

16. august 1955.

Til undervisningsministeriet.

Medens de danske folkebiblioteker i mere end en menneskealder har haft en velorganiseret uddannelsesordning for vordende bibliotekarer, en ordning der i høj grad har fremmet udviklingen indenfor folkebiblioteksvæsenet, så gælder det for de videnskabelige og faglige biblioteker, at man for disses vedkommende, til trods for at problemet i de sidste halvt hundrede år ofte har været taget op til drøftelse, endnu ikke er nået frem til en fyldestgørende ordning med hensyn til en systematisk biblioteks-faglig uddannelse af de bibliotekarer og biblioteksassistenter, der ansættes ved de ca. 50 store og små danske forskningsbiblioteker, der nu har selvstændigt personale.

I udlandet er uddannelsesproblemet blevet løst på flere forskellige måder enten ved særlige, ofte langvarige, kurser knyttet til et enkelt eller en gruppe biblioteker, eller ved oprettelse af læreanstalter fælles for bibliotekarer ved folkebibliotekerne og forskningsbibliotekerne, ligesom det kan nævnes, at uddannelse af bibliotekarer i U. S. A. foregår på universiteterne, hvoraf flere har særlige biblioteksfakulteter, der bl. a. meddeler magister- og doktorgrader i bibliotekskundskab.

Det kan generelt siges, at man alle steder erkender, at den udvikling, der i de sidste par menneskealder har fundet sted også indenfor de videnskabelige biblioteker, og de vidtgående krav, der i vore dage stilles til deres effektivitet og rationelle administration, nødvendiggør en særlig uddannelse for *bibliotekarerne* som et supplement til disses videnskabelige universitetsuddannelse, som naturligvis må være det primære.

Opdelingen af biblioteksarbejdet mellem de videnskabeligt uddannede bibliotekarer og det såkaldte semi-professionelle personale har endvidere medført, at større og større

arbejdsområder er henlagt til dette, hvilket igen vil sige, at man også af den personalegruppe, der i de større danske videnskabelige biblioteker benævnes *biblioteksassistenter* i et vist omfang må kræve en praktisk såvel som en teoretisk biblioteks-faglig uddannelse.

Medens det tidligere var muligt at bibringe nyansatte bibliotekarer og assistenter en vis almen teoretisk uddannelse samtidig med den praktiske oplæring i biblioteksarbejdet, så må det, med den størrelse mange af vore videnskabelige biblioteker nu har, siges at være en umulighed, idet de ældre bibliotekarer, der ville kunne meddele den nødvendige teoretiske undervisning, ikke kan afse den fornødne tid dertil, ligesom det i de fleste tilfælde er nødvendigt ret hurtigt at anbringe de nyansatte ved det specielle arbejde, hvortil de i kraft af akademisk uddannelse eller andre særlige forudsætninger er bedst egnede, således at de pågældende ikke får det almindelige indblik i de grundlæggende principper, som er nødvendigt også for arbejdet i specialafdelingerne.

For de mindre og helt små biblioteker gælder det, at nyansatte i mange tilfælde overhovedet ikke vil kunne få nogen vejledning, idet der slet ikke findes ældre kolleger, således at det også for disse biblioteker er nødvendigt, at der etableres en for alle tilgængelig undervisning.

Det må endvidere fremhæves, at biblioteks-fagets historiske og teoretiske discipliner i vore dage er meget omfattende, og der kræves herudover et ret indgående kendskab til en række rent tekniske foreteelser, kendskab til forholdene i udlandet og i andre indenlandske biblioteker, således at det ikke kan forlanges, at den enkelte nyansatte bibliotekar eller assistent ved selvstudium skal sætte sig ind i det store stof, der her er tale om.